

Handvest van goed bestuur

Gezondheidszorgsector – visie 2025-2035

Een bestuur aangepast aan de veranderingen en noden van onze samenleving

Wanneer we het hebben over Goed Bestuur in de gezondheidszorgsector, verwijzen we naar het efficiënte beheer en de leiding van een overheid, een instelling of een organisatie. Het doel is om duidelijke, transparante en gezamenlijke beslissingen te nemen in het belang van de burger/patiënt en de maatschappij. Goed bestuur houdt echter ook in dat de beleidsorganen op elkaar afgestemd moeten zijn en eenvoudig te begrijpen zijn door de burger en dat de toegang van de patiënten naar de zorg op een eenvoudige, rechtvaardige en solidaire manier wordt gegarandeerd onafhankelijk van hun socio-culturele of socio-economische achtergrond.

Goed bestuur houdt ook in dat er binnen het algemeen regelgevend kader voldoende soepelheid wordt gecreëerd om een verantwoordelijke beheersautonomie te verschaffen, onontbeerlijk voor de individuele zorginstellingen. Meer efficiëntie en innovatie in de zorg zullen hier het resultaat van zijn. We pleiten daarom voor **meer flexibiliteit wat betreft de normen en voor een minder betuttelende regelgeving**. Dit aangepast regelgevend kader, dat hand in hand gaat met een adequaat financieringskader, is cruciaal om de toekomstige uitdagingen aan te pakken. Daarnaast is het belangrijk om het **huidige bestuur van de zorginstellingen niet nog zwaarder te belasten**, aangezien het al erg complex is en er vandaag al een goede representatie is van de beroepen.

Het is duidelijk dat het huidige institutionele kader ook verbeterd en vereenvoudigd kan worden, zeker als we het hebben over het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Zonder ons expliciet uit te spreken over de gewenste vorm, wensen we een aantal basisprincipes naar voren te schuiven waaraan een toekomstig bestuursmodel moet voldoen, niet alleen in het belang van de Brusselaars maar voor al diegenen die vroeg of laat beroep doen op de Brusselse zorg.

Brussel heeft steeds een unieke plaats in dit debat gekregen al was het dikwijls als sluitstuk, nauwelijks als vertrekpunt van de onderhandelingen. De Brusselse realiteit en institutionele complexiteit moet nochtans volwaardig in rekening worden gebracht tijdens de discussies. Een institutioneel kader dat efficiënt werkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zal naar alle waarschijnlijkheid ook efficiënt werken in de andere gewesten. Het Brusselse beleid moet dan ook een volwaardige plaats krijgen in de discussie.

De denkoefeningen over de toekomst zijn gewoonlijk ook een ideaal moment om lessen te

trekken uit het verleden. De zesde staatshervorming is geen onverdeeld succes gebleken. Ze heeft de complexiteit van de bevoegdheid “gezondheidszorg” aangetoond, en riep op tot meer duidelijkheid en harmonie in de bevoegdheidsverdeling. Simplistische voorstellen zijn geen optie.

We willen graag de aandacht vestigen op de huidige demografische tendensen en de uitdagingen die daarmee gepaard gaan. Enerzijds neemt de vraag naar chronische zorg toe, anderzijds zal de voorspelde krapte op de arbeidsmarkt in alle sectoren, bij gebrek aan oplossingen, een gevoelige impact hebben op ons gezondheidszorgsysteem en de kwaliteit van zorg. Welke oplossing er ook zal worden gevonden voor de complexe institutionele situatie, voor GIBBIS zal het nieuwe bestuur van ons gezondheidszorgsysteem aan negen noodzakelijke voorwaarden moeten voldoen:

- De belangen van de burger/patiënt moeten het uitgangspunt zijn.
 - De keuzevrijheid van de patiënt en de therapeutische vrijheid van de zorgverstrekker moet hierbij steeds worden gevrijwaard.
 - Zorgtrajecten moeten, als resultaat van een hervorming, beter geïntegreerd en op elkaar worden afgestemd.
 - Een snelle diagnose van de aandoening is hierbij uiterst belangrijk en moet worden gefaciliteerd.
 - Het beoogde doel moet een excellente kwaliteit van de zorg zijn, die op efficiënte wijze wordt verleend.

- De patiënten behandelen op een gelijke manier, onafhankelijk van hun woonplaats en van de plaats waar ze worden verzorgd. De toegang tot de gezondheidszorg moet worden gegarandeerd voor elke burger die hier nood aan heeft. Er mogen geen drempels zijn voor deze toegang, of die nu geografisch, financieel, administratief of technologisch zijn. Eenvoud, transparantie en duidelijkheid staan hier voorop.

- Enerzijds de mobiliteit van de gezondheidszorgbeoefenaars garanderen (rekening houdend met hun verplaatsingskosten en de behoeften van elk gewest) en anderzijds een "*level playing field*" vrijwaren tussen zorginstellingen in termen van attractiviteit voor gezondheidszorgbeoefenaars, ongeacht het gewest waar ze wonen of werken.

- Het solidariteitsprincipe dat aan de grondslag van ons gezondheidszorgsysteem ligt, moet te allen tijde bewaard blijven. Solidariteit verloopt niet tussen gemeenschappen of gewesten maar wel van rijk naar arm. Solidariteit werkt beter wanneer dit op grote schaal wordt georganiseerd en wanneer er een zo groot mogelijk aantal burgers bij wordt betrokken om op die manier de risico's beter te spreiden.

- De bestaande expertise in de zorg moet gevaloriseerd en verder uitgebouwd worden. De organisatie van de gezondheidszorg moet de samenwerking tussen gezondheidszorginstellingen aanmoedigen, maar eveneens tussen de zorglijnen (eerstelijnsartsen, ziekenhuizen, rustoorden, enz.), om zo een goede continuïteit en doorstroom te verzekeren. We mogen ook het belang niet vergeten van een efficiënte uitrol van de preventie om ziektes te voorkomen en bepaalde risicofactoren te verminderen.
- Het financieringsmechanisme mag geen ongezonde concurrentie creëren, mag de gezondheidszorginstellingen niet in de problemen brengen en mag de kwaliteit of toegankelijkheid van de zorg voor de patiënten niet in het gevaar brengen. De efficiëntie van het systeem moet daarentegen wel een doelstelling op zich zijn.
- Er moet steeds naar voldoende schaalgrootte worden gezocht zodat overheden en administraties efficiënt kunnen werken.
- Een meertalig zorgaanbod is essentieel voor de toegankelijkheid van de gezondheidszorg in Brussel. Om dit te bereiken moet er meer worden gedaan op het gebied van meertaligheid, maar ook op het gebied van innovatieve digitale hulpmiddelen die zijn aangepast aan de sector. Men mag niet vergeten dat er naast de tweetaligheid Nederlands-Frans nog 104 andere talen worden gesproken in Brussel.
- Een nieuwe staatstructuur uitwerken vergt een minutieuze voorbereiding en uitgebreid overleg met de sector zodat de nieuwe oplossingen voldoen aan de verwachtingen van de patiënt en de zorgsector. Er moet een voldoende lange overgangperiode komen zodat iedereen zich goed kan aanpassen.

Ten slotte wenst GIBBIS de nadruk te leggen op de algemene en cruciale doelstelling van de vereenvoudiging van de bestuurssystemen die moeten worden ingevoerd om de huidige institutionele complexiteit te verminderen. De huidige bevoegdheidsverdeling en de veelheid aan administraties op verschillende niveaus bemoeilijken en verlammen soms zelfs het werk van de beheerders, de dialoog tussen de actoren, de coördinatie van projecten en het toezicht op de financiering. Dit alles gaat ten koste van de kwaliteit van de zorg die aan patiënten wordt geboden en de innovatie die nodig is om de uitdagingen van de toekomst aan te gaan.